[২০১৯] ১০ এছ.চি.আৰ. ২১৭

অসম পাব্লিক ওৱৰ্কছ

বনাম

ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া আৰু অন্যান্য।

(লেখ আবেদন (গ) নং ২৭৪/২০০৯)

১৩ আগষ্ট, ২০১৯

[মুখ্য ন্যায়াধীশ ৰঞ্জন গগৈ, আৰু ন্যায়াধীশ আৰ. এফ. নাৰিমান]

নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫: এচ. এচ. ৩, ৬ – অসম ৰাজ্য – ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ প্ৰতিবেদন – অনুচ্ছেদ ৭(ক)ত প্ৰস্তাৱিত ব্যৱস্থা যে যিকোনো এন আৰ চি আবেদন/দাবীকাৰীৰ বাবে যদি অভিভাৱক/লিগেচি ব্যক্তি যাৰ জৰিয়তে যোগ্যতা প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বিচৰা হয় তেন্তে ডিভি বা ডি এফ বা পি এফ টি হয়, তেন্তে মৰ্যাদা নিৰ্বিশেষে এনে ব্যক্তিক এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহব আনজন পিতৃ-মাতৃৰ – ২৬.১.১৯৫০ তাৰিখ বা তাৰ পিছত ভাৰতত জন্মগ্ৰহণ কৰা প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত জন্মৰ ভিত্তিত নাগৰিকত্ব লাভৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা আইনখনৰ ধাৰা ৩(১)(ক)ৰ বিধানৰ বিপৰীতে উক্ত কাৰ্য্য চলিছিল বুলি প্ৰত্যাহ্বান জনায় কিন্তু ১.৭.১৯৮৭ চনৰ আগতে- – কয়: আইনখনৰ ধাৰা ৩(১)(ক) আৰু (খ)ৰ বিধানসমূহৰ উদ্দেশ্য আৰু প্ৰভাৱ ২০১৫ চনৰ লেখ আবেদন (গ) নং ৩১১ত এই আদালতৰ সংবিধান বিচাৰপীঠৰ সন্মুখত বিবেচনাৰ বাকী আছে- বিচাৰাধীন বিষয়টো হল “ভাৰতত জন্ম লোৱা প্ৰতিজন ব্যক্তি” এই অভিব্যক্তিটো কেৱল ভাৰতীয় নাগৰিকৰ পৰা জন্ম লোৱা ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য হবনে আৰু ধাৰা ৩(১)ত উল্লেখ কৰা “যাৰ পিতৃ-মাতৃৰ যিকোনো এজনৰ জন্মৰ সময়ত ভাৰতৰ নাগৰিক” এই অভিব্যক্তিটো প্ৰযোজ্য হবনে? (খ) আইনখনৰ কেৱল এনে এজন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য হব

যিজনৰ পিতৃ-মাতৃৰ জন্ম হয় যাৰ এজন নাগৰিক আৰু আনজন বিদেশী, যদিহে তেওঁ বৈধভাৱে ভাৰতত প্ৰৱেশ কৰিছে আৰু তেওঁৰ ভাৰতত থকাটো প্ৰযোজ্য ভাৰতীয় আইন উলংঘা কৰা নহয়।

নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫: অসম ৰাজ্য – ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ প্ৰতিবেদন – অনুচ্ছেদ ৭(খ) আৰু ৭(গ)ত প্ৰস্তাৱিত কাৰ্য্যসমূহ যে ৩.১২.২০০৪ৰ পূৰ্বে জন্মগ্ৰহণ কৰা সেইসকল ব্যক্তি, যদিহে যাৰ জৰিয়তে উত্তৰাধিকাৰ আহৰণ কৰা পিতৃ-মাতৃ ডিভি বা ডিএফ বা পি এফ টি আৰু এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে যোগ্য বুলি বিবেচিত হয়, কিন্তু আনজন অভিভাৱক যাৰ পৰা লিগেচি লোৱা নহয় তেওঁ ডি ভি বা ডি এফ বা পি এফ টি, তেন্তে, এনে বংশধৰক এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত হব পাৰে; আৰু যিসকল ব্যক্তিৰ জন্ম হয় ৩.১২ তাৰিখে বা তাৰ পিছত। ২০০৪ চনৰ পৰা লিগেচি লোৱা অভিভাৱকজন সকলো কোণৰ পৰা স্পষ্ট হলেও অভিভাৱকৰ কোনোবাই ডিভি বা ডিএফ বা পিএফটি হলে তেওঁলোকক এনআৰচিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহ' ব – অনুচ্ছেদ ৭(খ) আৰু (গ)ত দিয়া পৰামৰ্শ/প্ৰাৰ্থনা ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ ১০.৭.২০১৯ তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ ধাৰা ৩(১)(খ) আৰু (গ)ৰ বিধানৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ আইন আৰু দাবী আৰু আপত্তি নিষ্পত্তিৰ বাবে মানক পৰিচালন পদ্ধতি (এচ অ পি) – গতিকে অনুচ্ছেদ ৭(৭)ত কৰা উক্ত পৰামৰ্শ/প্ৰাৰ্থনাত প্ৰস্তাৱিত ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যিক সমন্বয়কক কাম কৰিবলৈ অনুমতি অস্বীকাৰ কৰাৰ কোনো কাৰণ নাই। খ) আৰু (গ) এই আদালতে ২০১৫ চনৰ লেখ আবেদন (গ) নং ৩১১ত গৃহীত কৰিব পৰা আদেশৰ অধীনত – তদুপৰি, ৰাজ্যই পৰামৰ্শ দিয়াৰ দৰে সমন্বয়ক, উত্থাপিত বিষয়টো ন্যায়াধিকৰণে সৰ্বোত্তমভাৱে সিদ্ধান্ত লব পাৰে, যদিহে আপীল দাখিল কৰাৰ লগে লগে আৰু যেতিয়া প্ৰয়োজন হয়।

নাগৰিকত্ব (নাগৰিক পঞ্জীয়ন আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিচয় পত্ৰ প্ৰদান) নিয়ম, ২০০৩- আৰ আৰ ৪ ক, ৬ক – আৰ ৪ক ৰ ২০০৩ চনৰ নিয়মাৱলীত অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুতৰ বিষয়ত বিশেষ বিধান খোদিত কৰা হৈছে- – আৰ ৪ ক (২)ত বিশেষভাৱে উল্লেখ আছে যে ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিকপঞ্জীৰ ভিত্তিত নাগৰিকপঞ্জীৰ ভিত্তিত নাগৰিকত্বৰ মৰ্যাদাকে ধৰি প্ৰতিটো পৰিয়াল আৰু ব্যক্তিৰ সৈতে জড়িত নিৰ্দিষ্ট বিৱৰণৰ বাবে আহ্বান জনোৱা সকলো বাসিন্দাৰ পৰা আৱেদন আমন্ত্ৰণ কৰি অসম ৰাজ্যৰ ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰা হব ১৯৫১ আৰু ২৪.৩.১৯৭১ চনৰ মাজনিশালৈকে নিৰ্বাচনী তালিকা- – আৰ ২০০৩ চনৰ নিয়মাৱলীৰ অধীনত ফ্ৰেমৱৰ্ক কৰা তফছিলৰ সৈতে পঢ়া, অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুতৰ বাবে, আইনখনৰ ধাৰা ৬ক ত থকা বিধানসমূহৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছিল যিবোৰ নাগৰিকত্ব প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ বিধান অসম চুক্তিৰ অন্তৰ্ভুক্ত ব্যক্তি - – আইনৰ ধাৰা ৬এ(২)ৰ অধীনত নাগৰিকত্ব (সংশোধনী) আৰম্ভ হোৱাৰ ঠিক আগতে নিৰ্দিষ্ট ভূখণ্ডৰ পৰা (বাংলাদেশত অন্তৰ্ভুক্ত ভূখণ্ড হিচাপে সংজ্ঞায়িত) ১.১.১৯৬৬ চনৰ আগতে অসম ৰাজ্যলৈ অহা ভাৰতীয় মূলৰ সকলো ব্যক্তি আইন, ১৯৮৫, এনে ব্যক্তিকে ধৰি, যাৰ নাম জেনেৰেলৰ উদ্দেশ্যে নিৰ্বাচনী তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল ১৯৬৭ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা জনসদনৰ নিৰ্বাচন, আৰু যিসকলে অসমত প্ৰৱেশৰ তাৰিখৰ পৰা সাধাৰণতে অসমত বাস কৰি আহিছে, তেওঁলোকক ১.১.১৯৬৬ তাৰিখ আৰু তাৰ পৰা ভাৰতৰ নাগৰিক বুলি গণ্য কৰা হয়- – যিজন ব্যক্তি(সকল) ১.১.১৯৬৬ চনৰ ভিতৰত কিন্তু ২৫.৩.১৯৭১ চনৰ আগতে অসমত প্ৰৱেশ কৰিছিল আৰু যিসকল ব্যক্তিয়ে সাধাৰণতে অসমত বাস কৰি আহিছে, বিদেশী(সকল) হিচাপে ধৰা পৰাৰ লগে লগে, সেই অনুসৰি নিজকে পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ দায়বদ্ধ আছিল/আছিল কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰস্তুত কৰা নিয়মসমূহ- এনে পঞ্জীয়নৰ সময়ত আইনৰ ধাৰা ৬এ(৪)ৰ অধীনত

এনে ব্যক্তিৰ ভাৰতৰ নাগৰিকৰ দৰেই অধিকাৰ আৰু বাধ্যবাধকতা থাকিব; কিন্তু দহ বছৰৰ বাবে তেওঁ কোনো নিৰ্বাচনী তালিকাত নিজৰ নাম অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ অধিকাৰ নাথাকিব-– নাগৰিকত্ব (সংশোধনী) আইন, ১৯৮৫ (১৯৮৫ চনৰ আইন নং ৬৫)ৰ দ্বাৰা ৭.১২.১৯৮৫ চনৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱা আইনখনৰ ৬এ ধাৰা, এইদৰে, অসম ৰাজ্যৰ নাগৰিকৰ এক বিশেষ শ্ৰেণী খোদিত কৰা হৈছে- – পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ভিত্তিত সমগ্ৰ এন আৰ চি কাম সম্পন্ন হোৱাৰ বাবে এতিয়া একেটাকে পুনৰ মুকলি কৰাৰ নিৰ্দেশ দিব নোৱাৰি, যিবোৰৰ বিধানৰ বলত হস্তক্ষেপকাৰী/আবেদনকাৰীৰ হৈ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে আইনৰ ধাৰা ৩(১)(ক) – নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ – এচ এচ ৩,৬. ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিক পঞ্জীঃ এন আৰ চিৰ তথ্যৰ সুৰক্ষা ৰক্ষাৰ সন্দৰ্ভত ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ প্ৰাৰ্থনা – এই আদালতে নিৰ্দেশ দিছিল যে আধাৰ তথ্যৰ বাবে প্ৰদান কৰা নিৰাপত্তা ব্যৱস্থাৰ সৈতে মিল থকা লাইনত উপযুক্ত ব্যৱস্থা প্ৰণয়ন কৰা হওক – ইয়াৰ পিছতহে অন্তৰ্ভুক্তি আৰু বৰ্জনৰ তালিকা ৰাজ্য চৰকাৰ, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ভাৰতৰ মহাপঞ্জীয়ক – ইয়াৰ উপৰিও নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল যে কেৱল হাৰ্ড-কপিহে এন আৰ চি সেৱা কেন্দ্ৰ, চক্ৰ কাৰ্যালয় আৰু ৰাজ্যৰ জিলা দণ্ডাধীশৰ কাৰ্যালয়ত অন্তৰ্ভুক্তিৰ পৰিপূৰক তালিকা প্ৰকাশ কৰা হব –লগতে নিৰ্দেশ দিয়া হল যে ৩১.৮.২০১৯ তাৰিখে প্ৰকাশ পাবলগীয়া বাদ পৰা তালিকাখন কেৱল অনলাইনতহে প্ৰকাশ কৰা হব আৰু পৰিয়ালভিত্তিক হব – আই এম ডি টি আইনৰ অধীনত গৃহীত আদেশৰ বৈধতাৰ ক্ষেত্ৰত যিমানদূৰলৈকে এনে গোচৰসমূহ গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আনোৱাৰ আলী বনাম অসম ৰাজ্যৰ সিদ্ধান্তৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হব।

দেৱানী মূল অধিকাৰক্ষেত্ৰ: ২০০৯ চনৰ লেখ আবেদন (গ) নং ২৭৪/২০০৯।

(ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৩২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত)

সৈতে আই. এ. নং ১১৪৭৮১, ১১৪৭৮৮, ১১৪৮০৭, ১১৪৮১৪, ১১৬৯৬৪, ১১৭০৭৪, ১১৭৬৯৭ আৰু ১১৭৬৮৯/২০১৯ চনৰ ।

তুষাৰ মেহতা, এছ জি, কপিল ছিবাল, ছলমান খুৰশ্বিদ, চি ইউ সিং, বি এইচ মাৰ্লাপালে, বিনয় নাভাৰে, ছিনিয়ৰ এডভোকেটছ, কৈলাশ প্ৰসাদ পাণ্ডে, শ্ৰীমতী শ্বেফালি ছেঠী, শ্ৰীমতী বিনু তামতা, শ্ৰীমতী ৰেখা পাণ্ডে, অংকুৰ তালৱাৰ, শ্ৰীমতী শ্ৰদ্ধা দেশমুখ, বি কৃষ্ণ প্ৰসাদ, বি ভি বালাৰাম দাস, শুভোদ্বীপ ৰয়, ৰজত নাইৰ, সতৰূপ দাস, ফুজাইল আহমদ আয়ুবি, মুস্তাফা খাদ্দাম হুছেইন, ইবাদ মুস্তাক, শ্ৰীমতী অদিতি গুপ্তা, শ্ৰীমতী তেহচিনা, শ্ৰীমতী শ্বাবিন আঞ্জুম, শ্ৰীমতী লুবনা নাজ, শ্ৰীমতী কুনিকা, সোমেশ চন্দ্ৰ ঝা, শ্ৰীমতী অপৰ্ণা ভাট, শ্ৰীমতী কৃষ্মা মাৰিয়া, এ এছ তাপাদৰ, অজিত ৱাঘ, মনছুৰ আলী, শ্ৰীমতী ৰুবিনা জাৱেদ,শ্ৰীমতী ৰশ্মি সিংহানিয়া, শ্ৰীমতী দীক্ষা ৰায়, শ্ৰীমতী পলক মহাজন, সিদ্ধেশ কোতোৱাল, শ্ৰীমতী বনছুৰী স্বৰাজ, শ্ৰীমতী আৰ্ছিয়া ঘোছে, দিব্যংশ তিৱাৰী, শৌৰাজীত চক্ৰৱৰ্তী, শ্ৰীমতী আস্থা শৰ্মা, অম্লান কুমাৰ ঘোষ, শ্ৰীমতী জয়শ্ৰী সাতপুতে, মোহিত চৌধুৰী, শ্ৰীমতী তৃপ্তি পোদ্দাৰ, দেবোজী বৰকোকাটি, বিবেক শংকৰ, শ্ৰীমতী মালবিকা ত্ৰিবেদী, অংকিত যাদৱ, টি. মহিপাল, শ্ৰীমতী স্নেহা কলিতা, শ্ৰীমতী জিছি কুৰিয়ান, এছ আহমেদ, শ্ৰীমতী অৰ্ণ দাস, গৌৰৱ ধিংৰা, এম.চি. ধিংৰা, শ্ৰীমতী ইন্দিৰা কে., কৃষ্ণ কুমাৰ পাণ্ডে, হিতেশ কুমাৰ শৰ্মা, মৃতুঞ্জয় কুমাৰ মিশ্ৰ, মোহন পাণ্ডে, জি এন ৰেড্ডী, শ্ৰীমতী সুজাথা বাগাঢ়ী, টি বিজয়া ভাস্কৰ ৰেড্ডী, শিবাশিশ মিশ্ৰ, শ্ৰীমতী মধুস্মিতা ভট্টাচাৰ্জী, শদন ফৰাছাট, স্নেহাশিশ মুখাৰ্জী, গুণ্টুৰ প্ৰভাকৰ, মোহিত ডি. ৰাম., অভিজিৎ সেনগুপ্ত, সনন্দ ৰামকৃষ্ণন, অবিজিত ৰয়, শ্ৰীমতী ৰশ্মি নন্দকুমাৰ, মেচাৰ্ছ কৰ্পৰেট ল গ্ৰুপ, হাজিৰ হোৱা পক্ষমূহৰ অধিবক্তা।

আদালতৰ আদেশ গৃহীত কৰে ভাৰতৰ **মুখ্য ন্যায়াধীশ ৰঞ্জন গগৈয়ে**।

১/ আমাৰ ২৩ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ আদেশত আমি ১০ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়ক শ্ৰী প্ৰতীক হাজেলাৰ প্ৰতিবেদনৰ ৭ আৰু ৮ নং অনুচ্ছেদ উলিওৱা হৈছিল। 10 জুলাই, 2019 তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা দুটা অনুচ্ছেদৰ বিষয়বস্তু উল্লেখ কৰাৰ পিছত আমি বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কক ৰাজহুৱা জাননী জাৰি কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়াটো উপযুক্ত বুলি বিবেচনা কৰিছিলোঁ যাতে সকলো অংশীদাৰে এই আদালতত হাজিৰ হব পাৰে, প্ৰতিনিধিত্বমূলক ক্ষমতাত, ১০ জুলাই, ২০২০ তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা দুটা অনুচ্ছেদত বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কে কৰা প্ৰাৰ্থনাক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিবলৈ। ২০১৯, যদি ইচ্ছা কৰে। উক্ত অনুচ্ছেদ দুটাত তলত দিয়া ধৰণে লিখা আছে:

"৭. তলত স্বাক্ষৰকাৰীয়ে সদয়ভাৱে দৃষ্টিগোচৰ কৰিব বিচৰা আন এটা বিষয় হল ডি ভোটাৰ (ডি ভি)/ ঘোষিত বিদেশী (ডি এফ)ৰ বংশধৰ/বিদেশী ন্যায়াধিকৰণ/ অন্যান্য আদালত (পি এফ টি)ত বিচাৰধীন গোচৰৰ এনে গোচৰ, যাৰ এজন পিতৃ-মাতৃ ডিভি/ডিএফ/পিএফটি কিন্তু যিজন অভিভাৱকৰ পৰা এনআৰচিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে উত্তৰাধিকাৰ লোৱা হয় তেওঁ নহয় ডব্লিউপি (চি) ২৭৪/২০০৯ ৪ ডিভি/ডিএফ/পিএফটি আৰু এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবেও যোগ্য বুলি বিবেচিত হৈছে। মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ২০১৮ চনৰ ২ জুলাইৰ নিৰ্দেশত যিসকল ব্যক্তি ডিভি বা পি এফ টি হোৱাৰ লগতে তেওঁলোকৰ বংশধৰকো আপডেট কৰা এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্দেশ দিছে। যিহেতু অভিভাৱকসকলৰ যিকোনো এজনৰ পৰা বংশবৃদ্ধি লব পৰা যায়, গতিকে অভিভাৱকসকলৰ এজন সকলো কোণৰ পৰা স্পষ্ট (ডিভি/ডিএফ/পিএফটি নহয় আৰু এনআৰচিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে যোগ্য) আনহাতে আনজন অভিভাৱক ডিভি বা ডিএফ হোৱা ক্ষেত্ৰত স্পষ্টীকৰণৰ প্ৰয়োজন হোৱা যেন লাগে বা পিএফটি। ইয়াৰ উপৰিও দেখা যায় যে বংশধৰৰ যোগ্যতা নিৰ্ণয় কৰাৰ সময়ত নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ৰ ধাৰা

৩(১)(খ) আৰু (গ)ৰ বিধানসমূহ লক্ষ্য কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ হব পাৰে, যদিও নাগৰিকত্ব কেৱল জন্মৰ দ্বাৰাহে আৰু বংশৰ দ্বাৰা নহয় (ধাৰা ৩(১)(ক) এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাৰ যোগ্য নহয়। বিনম্ৰভাৱে অনুভৱ কৰা হৈছে যে ধাৰা ৩(১)(খ) আৰু (গ)ৰ মূল কথাটো হল যে ২০০৪ চনৰ ৩ ডিচেম্বৰলৈকে জন্ম হোৱা যিকোনো বংশধৰৰ নাগৰিকত্ব নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ সময়ত পিতৃ-মাতৃৰ যিকোনো এজনৰ নাগৰিকত্বৰ যোগ্যতা যথেষ্ট, আনহাতে সেই বংশধৰসকলৰ বাবে ২০০৪ চনৰ ৩ ডিচেম্বৰত বা তাৰ পিছত জন্মগ্ৰহণ কৰা পিতৃ-মাতৃ দুয়োৰে নাগৰিকত্বৰ যোগ্যতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব। ২০১৮ চনৰ ২ জুলাই তাৰিখৰ মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ আদেশ আৰু নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ৰ ধাৰা ৩(১)(খ) আৰু (গ)ত থকা বিধানসমূহৰ সংযুক্ত পঠনৰ পৰা তলত দিয়াটোৱেই উত্তম পন্থা যেন লাগে:

ক. যিকোনো এন আৰ চিৰ আবেদন/দাবীকাৰীৰ বাবে যদি অভিভাৱক/লিগেচি ব্যক্তি যাৰ জৰিয়তে যোগ্যতা প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বিচৰা হয় তেন্তে ডিভি বা ডি এফ বা পি এফ টি হয়, তেন্তে আন অভিভাৱকৰ মৰ্যাদা নিৰ্বিশেষে এনে ব্যক্তিক এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহব।

খ. ২০০৪ চনৰ ৩ ডিচেম্বৰৰ পূৰ্বে জন্মগ্ৰহণ কৰা যিসকল ব্যক্তিৰ জৰিয়তে লিগেচি লোৱা হয়, তেওঁ ডিভি বা ডি এফ বা পি এফ টি নহয় আৰু এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে যোগ্য বুলি ধৰা পৰে, কিন্তু যিজনৰ পৰা লিগেচি লোৱা নহয়, তেওঁ ডি ভি বা ডি এফ বা পি এফ টি হয়, তেন্তে তেতিয়া, এনে বংশধৰক এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত হব পাৰে।

গ. ২০০৪ চনৰ ৩ ডিচেম্বৰত বা তাৰ পিছত জন্মগ্ৰহণ কৰা ব্যক্তিসকলৰ বাবে পিতৃ-মাতৃৰ কোনো এজন ডিভি বা ডি এফ বা পি এফ টি হলে তেওঁলোকক এন আৰ

চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহব যদিও যিজন পিতৃ-মাতৃৰ পৰা লিগেচি লোৱা হৈছে তেওঁ সকলো কোণৰ পৰা স্পষ্ট হলেও।

এই সন্দৰ্ভত দাখিল কৰা হৈছে যে পূৰ্বে উল্লেখ কৰা বিষয়টো আছিল আবেদনকাৰীয়ে বিচাৰক সমিতিৰ সন্মুখত মতামতৰ বাবে দাখিল কৰা কিন্তু কমিটীয়ে মাননীয় আদালতৰ আদেশ বিচাৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিলে বিষয়টোৰ ওপৰত। সেইবাবেই ওপৰৰ WP(C) 274/2009 5 দয়ালু অনুমোদনৰ বাবে দাখিল কৰা হৈছে।

৮) আবেদনকাৰীয়ে অবৈধ প্ৰব্ৰজনকাৰী (ন্যায়াধিকৰণৰ দ্বাৰা নিৰ্ণয়) (আইএমডিটি) আইনৰ অধীনত গৃহীত আদেশৰ বৈধতাৰ বিষয়টোৰ ওপৰতো স্পষ্টীকৰণ বিচাৰিব। একাংশ আবেদনকাৰীয়ে ভাৰতীয় বুলি ঘোষণা কৰি আই এম ডি টিৰ অধীনত গৃহীত অৰ্ডাৰ দাখিল কৰিছে। এই বিষয়টো জমাকাৰীয়ে ন্যায়াধীশ সমিতিলৈও প্ৰেৰণ কৰিছিল যদিও সমিতিখনে জমাকাৰীক বিষয়টোৰ ওপৰত মাননীয় আদালতৰ পৰা আদেশ বিচাৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিছিল। সেই হিচাপে, ব্যক্তিজনক ভাৰতীয় বা অবৈধ প্ৰব্ৰজনকাৰী বুলি ঘোষণা কৰাই হওক, আইএমডিটিৰ আদেশ গ্ৰহণযোগ্যতাৰ বিষয়ে নিৰ্দেশনা বিচৰা হয়।”

২) আমাৰ পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ২৩ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ আদেশ অনুসৰি বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ ১০ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ উক্ত প্ৰতিবেদনৰ অনুচ্ছেদ ৭(ক)ৰ অধীনত প্ৰস্তাৱিত ব্যৱস্থাক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰি কেইবাটাও আন্তঃকালীন আবেদন (আই. এ. বোৰ) দাখিল কৰা হৈছে এই ভিত্তিত যে উক্ত ব্যৱস্থাটো ধাৰা ৩ (১)(ক)ৰ বিধানৰ বিপৰীত নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ (ইয়াৰ পিছত “আইন” বুলি কোৱা হব) যিয়ে ভাৰতত ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী বা তাৰ পিছত কিন্তু ১৯৮৭ চনৰ ১ জুলাইৰ আগতে জন্মগ্ৰহণ কৰা প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত জন্মৰ দ্বাৰা নাগৰিকত্ব লাভৰ বিষয়ে আলোচনা কৰে ।

৩) বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কে কৰা প্ৰাৰ্থনাৰ বিৰুদ্ধে পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা আপত্তিটোক ১০ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনত সন্নিবিষ্ট তলত দিয়া বক্তব্যৰ উল্লেখ কৰি শক্তিশালী কৰিবলৈ বিচৰা হৈছে।

"এইটোও দেখা যায় যে বংশধৰৰ যোগ্যতা নিৰ্ণয় কৰাৰ সময়ত নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ৰ ধাৰা ৩(১)(খ) আৰু (গ)ৰ বিধানসমূহ লক্ষ্য কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ হ' ব পাৰে, যদিও নাগৰিকত্ব কেৱল জন্মৰ দ্বাৰাহে আৰু বংশৰ দ্বাৰা নহয় (৩(১)(ক) ধাৰা এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাৰ যোগ্য নহয়।"

[আণ্ডাৰলাইনিং আমাৰ]

৪/ আমি পক্ষসমূহৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাৰ লগতে আদালতত ব্যক্তিগতভাৱে উপস্থিত থকা বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ কথা শুনিছো। আইনখনৰ ধাৰা ৩ (১) (ক) আৰু (খ)ৰ বিধানসমূহৰ উদ্দেশ্য আৰু প্ৰভাৱ বৰ্তমান ২০১৫ চনৰ লেখ আবেদন (চিভিল) নং ৩১১ত এই আদালতৰ সংবিধান বিচাৰপীঠৰ সন্মুখত বিবেচনাৰ বাবে বাকী আছে। ২০১৫ চনৰ উক্ত লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৩১১ত এই আদালতৰ ২১ জুলাই, ২০১৫ তাৰিখে দিয়া আদেশৰ দ্বাৰা সংবিধান বিচাৰপীঠৰ উল্লেখ কৰা হৈছে। বিচাৰাধীন বিষয়টো হল "ভাৰতত জন্ম লোৱা প্ৰতিজন ব্যক্তি" এই অভিব্যক্তিটো কেৱল ভাৰতীয় নাগৰিকৰ পৰা জন্ম লোৱা ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য হবনে আৰু ধাৰা ৩(১)ত উল্লেখ কৰা "যাৰ পিতৃ-মাতৃৰ যিকোনো এজনৰ জন্মৰ সময়ত ভাৰতৰ নাগৰিক" এই অভিব্যক্তিটো প্ৰযোজ্য হ' বনে? (খ) নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ৰ পিতৃ-মাতৃৰ পৰা জন্মগ্ৰহণ কৰা ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য হব, যাৰ এজন নাগৰিক আৰু আনজন বিদেশী, যদিহে তেওঁ বা তাই

বৈধভাৱে ভাৰতত প্ৰৱেশ কৰিছে আৰু তেওঁৰ ভাৰতত থকাটো প্ৰযোজ্য ভাৰতীয় আইন উলংঘা কৰা নহয়।

৫) বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ ১০ জুলাই, ২০১৯ তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ অনুচ্ছেদ ৭(খ) আৰু (গ)ত দিয়া পৰামৰ্শ / প্ৰাৰ্থনা আইনখনৰ ধাৰা ৩ (১) (খ) আৰু (গ) আৰু মানক পৰিচালনা পদ্ধতি (S o P)ৰ বিধানৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ দাবী আৰু আপত্তি নিষ্পত্তিৰ বাবে। গতিকে আমি ৭(খ) আৰু (গ) অনুচ্ছেদত কৰা উক্ত পৰামৰ্শ/প্ৰাৰ্থনাত প্ৰস্তাৱিত কাৰ্য্যৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কক এনেধৰণৰ অধীনত কাম কৰিবলৈ অনুমতি অস্বীকাৰ কৰাৰ কোনো কাৰণ বিচাৰি নাপাওঁ এই আদালতে ২০১৫ চনৰ ৰিট আবেদন (চিভিল) নং ৩১১ত গৃহীত কৰিব পাৰে বুলি আদেশ দিয়ে। তদুপৰি, বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কে পৰামৰ্শ দিয়াৰ দৰে, উত্থাপিত বিষয়টো ন্যায়াধিকৰণে সৰ্বোত্তমভাৱে সিদ্ধান্ত লব পাৰে, যদি আপীল দাখিল কৰাৰ লগে লগে আৰু যেতিয়া প্ৰয়োজন হয়।

৬) ইয়াৰ ফলত ২০১৯ চনৰ ১০ জুলাই তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ অনুচ্ছেদ ৭(ক)ত বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কে আগবঢ়োৱা প্ৰাৰ্থনা/ পৰামৰ্শ আৰু এই সন্দৰ্ভত উত্থাপিত আপত্তিসমূহৰ ওপৰত বিবেচনা কৰা হব যে একেটা কথাই উপেক্ষা কৰে আইনখনৰ ধাৰা ৩ (১) (ক)ৰ বিধানসমূহ।

৭) যদিও আইনখনৰ ধাৰা ৩ আৰু লগতে ৬এৰ বিধানসমূহৰ কনট্যুৰসমূহ ২০১২ চনৰ ডব্লিউ.পি.(চি) নং ৫৬২ আৰু ২০১৫ চনৰ ডব্লিউ.পি.(চি) নং ৩১১ত এই আদালতৰ সংবিধানীক বিচাৰপীঠে বিবেচনাৰ বাবে বাকী আছে, আৰু গৃহীত হ'ব পৰা আদেশৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হ'ব, আমি এই পৰ্যায়ত নিয়ম ৪ক নাগৰিকত্ব (নাগৰিক পঞ্জীয়ন আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিচয় পত্ৰ প্ৰদান) নিয়ম, ২০০৩ (ইয়াৰ পিছত

“২০০৩ৰ নিয়ম” বুলি কোৱা হব)ৰ বিধানসমূহ লক্ষ্য কৰিব পাৰো যিবোৰ ইয়াৰ অধীনত উল্লেখ কৰা হৈছে।

“৪এ. অসম ৰাজ্যৰ ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী সম্পৰ্কীয় বিশেষ বিধান–

(১) ৪ নং নিয়মৰ কোনো কথাই নাগৰিকত্ব (নাগৰিকত্ব পঞ্জীয়ন আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিচয় পত্ৰ প্ৰদান) সংশোধনী নিয়ম, ২০০৯ আৰম্ভ হোৱাৰ পিছত আৰু তাৰ পিছত অসম ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহব।

(২) কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে, সেই উদ্দেশ্যে, অসম ৰাজ্যৰ ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জীৰ, আমন্ত্ৰণ জনাই সমগ্ৰ অসম ৰাজ্যত অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুতৰ কাম চলাই নিব ৰাষ্ট্ৰীয় ভিত্তিত নাগৰিকত্বৰ মৰ্যাদাকে ধৰি ৰাজ্যখনৰ কোনো স্থানীয় অঞ্চলত বাস কৰা প্ৰতিটো পৰিয়াল আৰু ব্যক্তিৰ সৈতে জড়িত নিৰ্দিষ্ট বিৱৰণ সংগ্ৰহৰ বাবে সকলো বাসিন্দাৰ পৰা আবেদন ১৯৫১ চনৰ নাগৰিক পঞ্জী, আৰু ১৯৭ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে নিৰ্বাচনী তালিকা।

(৩) নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ মহাপঞ্জীয়কে গণনাৰ সময়সীমা আৰু সময়সীমা চৰকাৰী ৰাজপত্ৰত প্ৰকাশ কৰিব লাগিব।

(৪) অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰাৰ ধৰণ এই নিয়মৰ লগত সংলগ্ন অনুসূচীত উল্লেখ কৰা ধৰণে হব।”

৮. ২০০৩ চনৰ নিয়মাৱলীৰ ৪ ক ত অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰাৰ বিষয়ত বিশেষ বিধান খোদিত কৰা হৈছে। নিয়ম ৪ ক ৰ বিধানসমূহ ২০০৩ চনৰ নিয়মৰ ৪ নং নিয়মত থকা বিধানসমূহৰ পৰা আঁতৰি গৈছে যিয়ে দেশৰ বাকী অংশত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰে। নিয়ম ৪ ক(২)ত বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে যে নাগৰিকত্বৰ মৰ্যাদাকে

ধৰি প্ৰতিটো পৰিয়াল আৰু ব্যক্তিৰ সৈতে জড়িত নিৰ্দিষ্ট বিৱৰণৰ বাবে আহ্বান জনোৱা সকলো বাসিন্দাৰ পৰা আবেদন আমন্ত্ৰণ কৰি অসম ৰাজ্যৰ ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰা হব ১৯৫১ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিক পঞ্জী আৰু ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে নিৰ্বাচনী তালিকাৰ ভিত্তিত। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা দুখন নথিৰ পৰিপূৰক হিচাপে অতিৰিক্ত নথিপত্ৰৰ তালিকা দিয়া হৈছে, যাৰ যিকোনো এটা দাবীকাৰীয়ে দাবীদাৰ বা তেওঁৰ পূৰ্বপুৰুষে ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চত বা তাৰ আগতে অসম ৰাজ্যত বাস কৰি অহা এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ দাবীৰ সমৰ্থনত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে । অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নথিপত্ৰসমূহৰ বিৱৰণ তলত দিয়া ধৰণৰ:

“তালিকা ক - গ্ৰহণযোগ্য লিগেচি নথিপত্ৰৰ তালিকা

১) এন আৰ চিৰ উদ্ধৃতি, ১৯৫১

২৪ ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশা (মাজনিশা)লৈকে নিৰ্বাচনী তালিকাৰ নিষ্কাশন/প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি

৩) প্ৰাসংগিক সময়ৰ ভাড়াৰ ৰেকৰ্ডকে ধৰি ভূমিৰ ৰেকৰ্ড [২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা)লৈকে

৪) উপযুক্ত কৰ্তৃপক্ষই প্ৰদান কৰা নাগৰিকত্বৰ প্ৰমাণ পত্ৰ (১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চলৈকে (মাজনিশা)

৫) ৰাজ্যৰ বাহিৰৰ পৰা ২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা)লৈকে প্ৰদান কৰা স্থায়ী আৱাসিক প্ৰমাণপত্ৰ (যিবোৰ সকলো পঞ্জীয়ন কৰ্তৃপক্ষই জাৰি কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা পৰীক্ষা কৰিব লাগে)

৬) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চলৈকে (মাজনিশা) জাৰি কৰা শৰণাৰ্থী পঞ্জীয়নৰ প্ৰমাণ পত্ৰ।

৭) ভাৰত চৰকাৰে ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চ (মাজনিশা) পৰ্যন্ত প্ৰদান কৰা পাছপ'ৰ্ট

৮) ভাৰতীয় জীৱন বীমা নিগমৰ বীমা নীতি (এল আই চি আই) ২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা) পৰ্যন্ত প্ৰাসংগিক সময়ৰ

৯) প্ৰাসংগিক সময়ৰ যিকোনো চৰকাৰী কৰ্তৃপক্ষই অৰ্থাৎ ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চলৈকে (মাজনিশা) প্ৰদান কৰা যিকোনো অনুজ্ঞাপত্ৰ/প্ৰমাণপত্ৰ

১০) চৰকাৰী ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগৰ অধীনত ২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা) পৰ্যন্ত সেৱা/নিয়োগ দেখুওৱা নথি

১১) প্ৰাসংগিক সময়ছোৱাৰ অৰ্থাৎ ২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা) পৰ্যন্ত বেংক/ডাকঘৰৰ একাউণ্ট

১২) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চ (মাজনিশা) পৰ্যন্ত উপযুক্ত কৰ্তৃপক্ষই প্ৰদান কৰা জন্মৰ প্ৰমাণ পত্ৰ

১৩) ২৪ তাৰিখলৈকে ব' ৰ্ড/বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা শিক্ষাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ

মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা)

১৪) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চলৈকে আদালতৰ সৈতে জড়িত ৰেকৰ্ড/প্ৰক্ৰিয়া

(মাজনিশা)

<u>সমৰ্থনকাৰী নথিপত্ৰসমূহ:</u>

১৫) চৰকাৰী ছীল থকা উপযুক্ত কৰ্তৃপক্ষই প্ৰদান কৰা ৰেচন কাৰ্ড

আৰু ২৪ মাৰ্চ, ১৯৭১ (মাজনিশা)লৈকে স্বাক্ষৰ

টোকা: ওপৰৰ নথিপত্ৰৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা যিকোনো নথিপত্ৰ গ্ৰহণ কৰা হ'ব ক্ৰমিক নং ১৫ৰ বিৰুদ্ধে উল্লেখ কৰা নথিপত্ৰৰ বাহিৰে যিবোৰক কেৱল সমৰ্থনকাৰী নথি হিচাপে গণ্য কৰা হ'ব।”

৯) নিয়ম ৪এ(৪)ত এইটোও উল্লেখ আছে যে অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰাৰ ধৰণ ২০০৩ চনৰ নিয়মাৱলীৰ লগত সংলগ্ন সুকীয়া অনুসূচীত উল্লেখ কৰা ধৰণে হব। অসম ৰাজ্যত এন আৰ চিত প্ৰৱেশৰ বাবে এক নিৰ্দিষ্ট পদ্ধতিৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে বুলি দেখুৱাবলৈ তলত অনুসূচীৰ ২ আৰু ৩ নং দফা উলিওৱা হৈছে।

“২. অসম ৰাজ্যত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জীৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰাৰ ধৰণ- (১)(ক)জিলা দণ্ডাধীশে ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিকপঞ্জী, ১৯৫১ আৰু নিৰ্বাচনী তালিকাৰ প্ৰতিলিপি ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে, উপলব্ধ, পৰ্যাপ্ত সংখ্যক প্ৰকাশ কৰিবলৈ বাধ্য কৰিব আৰু ইয়াক প্ৰকাশ কৰি একেখিনিকে স্থানীয় নাগৰিক পঞ্জীয়ন পঞ্জীলৈ প্ৰেৰণ কৰি প্ৰতিখন গাঁও আৰু ৱাৰ্ডত ব্যাপক প্ৰচলন আৰু ৰাজহুৱা পৰিদৰ্শন কৰিব লাগে।

(খ) নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ স্থানীয় পঞ্জীয়কে অভিলেখ প্ৰদৰ্শনৰ বাবে আৰু আবেদন প্ৰ-পত্ৰ প্ৰদান আৰু গ্ৰহণৰ বাবে কেন্দ্ৰীয়ভাৱে অৱস্থিত ৰাজহুৱা স্থান নিৰ্বাচন কৰিব লাগিব।

(গ)নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ স্থানীয় পঞ্জীয়ক তেওঁৰ অধীনস্থ অঞ্চলৰ অভিলেখৰ ৰক্ষক হব আৰু কার্যালয়ৰ সময়ত ইয়াৰ প্রদর্শনৰ বাবে দায়বদ্ধ হব।

(২) নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ স্থানীয় পঞ্জীয়কে পূৰণ কৰা আৰেদন প্ৰ-পত্ৰ, আবেদন পত্ৰ প্রদান কৰা ঠাইতে গ্রহণ কৰি আবেদনকাৰীৰ ৰচিদ প্রদান কৰিব লাগিব।

(৩) উপ-অনুচ্ছেদ (৩)ৰ অধীনত আবেদন লাভ কৰাৰ পিছত নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ স্থানীয় পঞ্জীয়কে আবেদনসমূহ তন্ন তন্নকৈ পৰীক্ষা কৰিব লাগিব আৰু ইয়াৰ পৰীক্ষণৰ পিছত ইয়াৰ একত্রিত তালিকা প্রস্তুত কৰিব লাগিব যত তলত উল্লেখ কৰা ব্যক্তিসকলৰ নাম থাকিব লাগিব, যথা:—

(ক) যিসকল ব্যক্তিৰ নাম যিকোনো (১৯৭১ চনৰ ২৪ মার্চৰ মাজনিশালৈকে নির্বাচনী তালিকাত) বা ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিক পঞ্জী, ১৯৫১ত উল্লেখ আছে;

(খ) ওপৰৰ দফা(ক)ত উল্লেখ কৰা ব্যক্তিসকলৰ বংশধৰ।”

“**৩.আবেদনসমূহৰ পৰীক্ষণ**.-(১) অনুচ্ছেদ ২ৰ উপ-অনুচ্ছেদ (৩)ৰ অধীনত লাভ কৰা আবেদনসমূহৰ নিৰীক্ষণ আবেদন প্ৰ-পত্ৰত উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ চৰকাৰী ৰেকৰ্ড আৰু ব্যক্তিসকলৰ সৈতে তুলনা কৰি কৰা হব, যাৰ তথ্য ক্রমত পোৱা যায়, তেওঁলোকৰ নাম একত্রিত তালিকাত অন্তর্ভুক্ত কৰাৰ বাবে যোগ্য হব।

(২) উপযুক্ত কর্তৃপক্ষই অবৈধ প্ৰব্ৰজনকাৰী বা বিদেশী বুলি ঘোষণা কৰা ব্যক্তিৰ নাম একত্রিত তালিকাত অন্তর্ভুক্ত কৰা নহব:

যদিহে ১৯৬৬ চনৰ পিছত আৰু ১৯৭১ চনৰ ২৫ মার্চৰ পূর্বে অসম ৰাজ্যলৈ আহি বিদেশী পঞ্জীয়ন আঞ্চলিক বিষয়াৰ ওচৰত পঞ্জীয়ন কৰা আৰু উপযুক্ত কর্তৃপক্ষই অবৈধ প্ৰব্ৰজনকাৰী বা বিদেশী বুলি ঘোষণা নকৰা ব্যক্তিৰ নাম যোগ্য হব একত্রিত তালিকাত অন্তর্ভুক্ত হ'ব;

(৩) যিসকল ব্যক্তিৰ মূলত অসম ৰাজ্যৰ বাসিন্দা আৰু তেওঁলোকৰ সন্তান আৰু বংশধৰ, যিসকল ভাৰতৰ নাগৰিক, তেওঁলোকৰ নাম সমন্বিত তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হব যদিহে তেনে ব্যক্তিৰ নাগৰিকত্ব পঞ্জীয়ন কৰ্তৃপক্ষৰ যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত আৰু সন্তুষ্টিৰ বাবে নিৰ্ণয় কৰা হয়;

৪) স্থানীয় নাগৰিক পঞ্জীয়কে অভিভাৱকৰ সংযোগ বা অনুচ্ছেদ ২ৰ উপ-অনুচ্ছেদ (৩)ৰ অধীনত লাভ কৰা আবেদনত উল্লেখ কৰা কোনো বিশেষ সম্পৰ্কত কোনো সন্দেহৰ ক্ষেত্ৰত বিষয়টো তদন্তৰ বাবে জিলা দণ্ডাধীশৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে আৰু তেওঁৰ সিদ্ধান্ত আৰু নাগৰিক পঞ্জীয়নৰ স্থানীয় পঞ্জীয়কেও একেখিনি কথা ব্যক্তিজনক বা পৰিয়ালটোক অৱগত কৰিব লাগিব;

(৫) স্থানীয় নাগৰিক পঞ্জীয়কে এনে ব্যক্তিৰ সন্দৰ্ভত যি-

(ক) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে অসম ৰাজ্যৰ বাহিৰে আন কোনো ঠাইত বাস কৰিছিল; অথবা

(খ) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে অসম ৰাজ্যৰ ভিতৰত এখন জিলাৰ পৰা আন এখন জিলালৈ স্থানান্তৰিত হৈছে, এনে ব্যক্তিৰ সৈতে জড়িত তথ্যসমূহ আন্তঃৰাজ্যিক চিঠিপত্ৰৰ জৰিয়তে, বা, ক্ষেত্ৰ অনুসৰি, আন্তঃজিলা চিঠিপত্ৰৰ জৰিয়তে পৰীক্ষা কৰা।”

১০) এই আদালতৰ ২১.০৭.২০১৫ তাৰিখৰ আদেশৰ এটা উদ্ধৃতিই অসমৰ মূল বাসিন্দাসকলৰ লগতে ২৪.০৩.১৯৭১ৰ পিছত দেশৰ অন্যান্য প্ৰান্তৰ পৰা অসমলৈ প্ৰব্ৰজন কৰা নাগৰিকসকলৰ সন্দৰ্ভত বিষয়টো অধিক স্পষ্ট কৰি দিব।

“যিমানদূৰলৈকে নিয়মৰ সৈতে সংলগ্ন তফছিলৰ দফা ৩(৩)ৰ কথা কোৱা হৈছে,

আমি স্পষ্ট কৰি দিওঁ যে “অসম ৰাজ্যৰ আদিবাসী” অভিব্যক্তিটোৱে “চাহ জনজাতি” ক সামৰি লব আৰু এনে আদিবাসীক অন্তৰ্ভুক্ত কৰাটো ইয়াৰ বাহিৰত এনে ব্যক্তিৰ নাগৰিকত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰা পঞ্জীয়ন কৰ্তৃপক্ষৰ সন্তুষ্টিৰ বাবে প্ৰমাণৰ ভিত্তিত হব যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত। এই সন্দৰ্ভত ভাৰতৰ মহাপঞ্জীয়কৰ যিকোনো নিৰ্দেশ পঞ্জীয়ন কৰ্তৃপক্ষইও পালন কৰিব লাগিব।

যিমানদূৰলৈকে নিয়মাৱলীৰ অনুসূচীৰ ৩(৫) দফাটোৰ কথা কবলৈ গলে আমি স্পষ্ট কৰি দিওঁ যে ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ পিছত অসম ৰাজ্যলৈ স্থানান্তৰিত হব পৰা ভাৰতীয় নাগৰিক, তেওঁলোকৰ সন্তান আৰু বংশধৰকে ধৰি, তেওঁলোকে অসম ৰাজ্যলৈ স্থানান্তৰিত হব পাৰে আমি স্পষ্ট কৰি দিওঁ যে ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ পিছত অসম ৰাজ্যলৈ স্থানান্তৰিত হব পৰা তেওঁলোকৰ সন্তান আৰু বংশধৰকে ধৰি ভাৰতীয় নাগৰিকসকলে দেশৰ যিকোনো প্ৰান্তত (অসমৰ বাহিৰত) ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চত বাস কৰাৰ সন্তোষজনক প্ৰমাণ দাঙি ধৰিলে এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাৰ যোগ্য হব) ।”

১১) অসম ৰাজ্যৰ ভাৰতীয় নাগৰিকৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জী প্ৰস্তুতৰ বাবে ২০০৩ চনৰ নিয়মাৱলীৰ নিয়ম ৪ ক ত পড়া তফছিলৰ সৈতে উল্লেখ কৰা বিশেষ ব্যৱস্থাটো আইনখনৰ ধাৰা ৬কত থকা বিধানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছিল যিবোৰ অসম চুক্তিৰ অন্তৰ্ভুক্ত ব্যক্তিক নাগৰিকত্ব প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ বিধান।

আইনৰ ধাৰা ৬এ(২)ৰ অধীনত, ১৯৬৬ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ পূৰ্বে নিৰ্দিষ্ট ভূখণ্ডৰ পৰা (বাংলাদেশত অন্তৰ্ভুক্ত ভূখণ্ড হিচাপে সংজ্ঞায়িত) অসম ৰাজ্যলৈ অহা ভাৰতীয় মূলৰ সকলো ব্যক্তি নাগৰিকত্ব (সংশোধনী) আইন, ১৯৮৫, আৰম্ভ হোৱাৰ ঠিক আগতেই ১৯৬৭ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা জনসাধাৰণৰ সদনৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ উদ্দেশ্যে নিৰ্বাচনী তালিকাত নাম অন্তৰ্ভুক্ত কৰা এনে ব্যক্তিক অন্তৰ্ভুক্ত কৰি, আৰু

যিসকল অসমত প্ৰৱেশৰ তাৰিখৰ পৰা সাধাৰণতে অসমত বাস কৰি আহিছে তেওঁলোকক ১৯৬৬ চনৰ ১ জানুৱাৰী আৰু তাৰ পৰা ভাৰতৰ নাগৰিক বুলি গণ্য কৰা হয়।

১২) ১৯৬৬ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ ভিতৰত অসমত প্ৰৱেশ কৰা ব্যক্তি(সকল) কিন্তু ১৯৭১ চনৰ ২৫ মাৰ্চৰ আগতে আৰু যিসকল সাধাৰণতে অসমত বাস কৰি আহিছে, বিদেশী হিচাপে ধৰা পৰাৰ পিছত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কৰা নিয়ম অনুসৰি নিজকে পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ দায়বদ্ধ আছিল/আছিল। এনে পঞ্জীয়নৰ সময়ত আইনৰ ধাৰা ৬এ(৪)ৰ অধীনত এনে ব্যক্তিৰ ভাৰতৰ নাগৰিকৰ দৰেই অধিকাৰ আৰু বাধ্যবাধকতা থাকিব; কিন্তু দহ বছৰৰ বাবে তেওঁ কোনো নিৰ্বাচনী তালিকাত নিজৰ নাম অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ অধিকাৰ নাথাকিব।

১৩) নাগৰিকত্ব (সংশোধনী) আইন, ১৯৮৫ (১৯৮৫ চনৰ আইন নং ৬৫)ৰ দ্বাৰা ১৯৮৫ চনৰ ৭ ডিচেম্বৰৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱা আইনখনৰ ৬এ ধাৰা, এইদৰে, অসম ৰাজ্যৰ নাগৰিকৰ এক বিশেষ শ্ৰেণী খোদিত কৰিছে। তেনেদৰে সৃষ্টি কৰা নাগৰিকৰ বিশেষ শ্ৰেণীৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ৰাষ্ট্ৰীয় পঞ্জীয়ন প্ৰস্তুত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ২০০৩ চনৰ নিয়মৰ নিয়ম ৪ এ ৰ দ্বাৰা ইয়াৰ তফছিলৰ সৈতে পঢ়া এটা বিশেষ পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰা হল এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে সকলো ব্যক্তিৰ (ভাৰতত জন্মগ্ৰহণ কৰা ব্যক্তিকে ধৰি) দাবী ১৯৫১ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিক পঞ্জী বা ১৯৭১ চনৰ ২৪ মাৰ্চৰ মাজনিশালৈকে প্ৰস্তুত কৰা যিকোনো নিৰ্বাচনী তালিকাত প্ৰৱেশৰ সৈতে বা পূৰ্বে উল্লেখ কৰা যিকোনো অতিৰিক্ত নথিপত্ৰৰ ভিত্তিত জড়িত হ'ব লাগিছিল ।

১৪) ভাৰতৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰত প্ৰকৃততে জন্ম নোহোৱাকৈ আইনখনৰ ৬ ক ধাৰা অনুসৰি নাগৰিকত্ব লাভ কৰা বৃহৎ সংখ্যক ব্যক্তিৰ বাবে ওপৰত উল্লেখ কৰা পদ্ধতিটোৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছিল। তথাপিও যিহেতু আইনৰ ৬এ ধাৰাত

এনে ব্যক্তি(সকল)ক নাগৰিকত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে, গতিকে অসম ৰাজ্যৰ এন আৰ চিত অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে ওপৰত উল্লেখ কৰা এক বিশেষ পদ্ধতি উদ্ভাৱন কৰিব লাগিব। এই কথাই অসম চুক্তিৰ অধীনত সহমতত উপনীত হৈছিল যাৰ ফলত ১৯৮৫ চনৰ ৭ ডিচেম্বৰৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱা নাগৰিকত্ব আইন, ১৯৫৫ত ৬এ ধাৰা প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল।

১৫) পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ভিত্তিত সমগ্ৰ এন আৰ চিৰ অনুশীলন সম্পন্ন হোৱাৰ বাবে এতিয়া বিধানৰ বলত হস্তক্ষেপকাৰী/আবেদনকাৰীৰ হৈ পৰামৰ্শ দিয়া আন কিছুমান পৰিমাপৰ ওপৰত নতুনকৈ অনুশীলন আৰম্ভ কৰি একেটাকে পুনৰ মুকলি কৰাৰ নিৰ্দেশ দিব নোৱাৰি আইনখনৰ ধাৰা ৩(১)(কে)ৰ অধীনত।

১৬) যিমানদূৰলৈকে এন আৰ চিৰ তথ্যৰ নিৰাপত্তা ৰক্ষাৰ সন্দৰ্ভত বিদ্বান ৰাজ্যিক সমন্বয়কৰ প্ৰাৰ্থনাৰ কথা, আমি নিৰ্দেশ দিওঁ যে আধাৰ তথ্যৰ বাবে প্ৰদান কৰা নিৰাপত্তা ব্যৱস্থাৰ দৰে লাইনত উপযুক্ত ব্যৱস্থা প্ৰণয়ন কৰা হওক। ইয়াৰ পিছতহে অন্তৰ্ভুক্ত আৰু বৰ্জনৰ তালিকা ৰাজ্য চৰকাৰ, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ভাৰতৰ মহাপঞ্জীয়কক উপলব্ধ কৰা হব। আমি আৰু নিৰ্দেশ দিওঁ যে এন আৰ চি সেৱা কেন্দ্ৰ, চক্ৰ কাৰ্যালয় আৰু ৰাজ্যৰ জিলা দণ্ডাধীশৰ কাৰ্যালয়ত অন্তৰ্ভুক্তিৰ পৰিপূৰক তালিকাৰ হাৰ্ড কপিহে প্ৰকাশ কৰা হওক। লগতে আমি নিৰ্দেশ দিওঁ যে ৩১ আগষ্ট, ২০১৯ তাৰিখে প্ৰকাশ হবলগীয়া বাদ পৰা তালিকাখন কেৱল অনলাইনত প্ৰকাশ কৰা হব আৰু পৰিয়ালভিত্তিক হব।

১৭) এতিয়ালৈকে আই এম ডি টি আইনৰ অধীনত গৃহীত আদেশৰ বৈধতা চিন্তিত, আমি নিৰ্দেশ দিওঁ যে এনে গোচৰসমূহ গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ **অনোৱাৰ আলী বনাম অসম ৰাজ্যৰ** সিদ্ধান্তৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হব যিটো ২০১৪(৩) জিএলটি ৫০০ ৰিপৰ্ট কৰা হৈছে।

১৮) আমি স্পষ্ট কৰি দিওঁ যে ২০১২ চনৰ লেখ আবেদন (দে) নং ৫৬২ আৰু ২০১৫ চনৰ লেখ আবেদন (দে) নং ৩১১ত সংবিধান বিচাৰপীঠে গৃহীত কৰিব পৰা আদেশৰ অধীনত ৰাষ্ট্ৰীয় নাগৰিক পঞ্জী (এন আৰ চি) আপডেট কৰা হ'ব।

দেৱীকা গুজৰাল

নিৰ্দেশনা জাৰি কৰা হৈছে।

অনুবাদক- প্ৰণৱ জ্যোতি বৰা, জ্যেষ্ঠ অনুবাদক ।